

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2018/1673,

23. oktoober 2018,

rahapesu vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse abil

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 83 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Rahapesu ning sellega seotud terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse rahastamine on liidus endiselt suured probleemid, mis kahjustavad finantssektori usaldusväärsust, stabiilsust ja mainet ning ohustavad liidu siseturgu ja sisejulgeolekut. Et neid probleeme lahendada ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 ⁽²⁾ kohaldamist täiendada ja edendada, on käesoleva direktiivi eesmärk võidelda rahapesu vastu kriminaalõiguse abil, võimaldades pädevatel asutustel teha piiriülest koostööd tõhusamalt ja kiiremini.
- (2) Meetmetel, mida võetakse üksnes riigi või isegi üksnes liidu tasandil, pööramata tähelepanu rahvusvahelisele koordineerimisele ja koostööle, oleks väga väike mõju. Liidu poolt rahapesu vastu võitlemiseks võetavad meetmed peaksid seega kokku sobima muude rahvusvahelisel tasandil võetavate meetmetega ja olema vähemalt sama ranged.
- (3) Liidu tegevuses tuleks ka edaspidi arvestada eelkõige rahapesuvastase töökonna (Financial Action Task Force – FATF) soovistega ning teiste rahapesu ja terrorismi rahastamise vastases võitluses osalevate rahvusvaheliste organisatsioonide ja organite meetmetega. Kui see on kohane, tuleks liidu asjaomased õigusaktid veel enam vastavusse viia rahvusvaheliste standarditega, mille rahapesuvastane töökond 2012. aasta veebruaris rahapesu, terrorismi rahastamise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise kohta („FATFi läbivaadatud soovitusel“) vastu võttis. Kuna liit on Euroopa Nõukogu konventsioonile rahapesu ning kriminaaltulu avastamise, arestimise ja konfiskeerimise ning terrorismi rahastamise kohta alla kirjutanud, peaks liit selle konventsiooni nõuded oma õiguskorda üle võtma.
- (4) Nõukogu raamotsuses 2001/500/JSK ⁽³⁾ on sätestatud nõuded rahapesu kriminaliseerimise kohta. Kõnealune raamotsus ei ole aga piisavalt laiahaardeline ja praegu ei ole rahapesu kriminaliseerimine piisavalt sidus, et liidus saaks rahapesu vastu tõhusalt võidelda, mistõttu on õigusnormide täitmise tagamine puudulik ja see takistab eri liikmesriikide pädevate asutuste vahelist koostööd.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 12. septembri 2018. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 11. oktoobri 2018. aasta otsus.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

⁽³⁾ Nõukogu 26. juuni 2001. aasta raamotsus 2001/500/JSK, milles käsitletakse rahapesu ning kuriteovahendite ja kuritegelikul teel saadud tulu kindlakstegemist, uurimist, blokeerimist, arestimist ja konfiskeerimist (EÜT L 182, 5.7.2001, lk 1).

- (5) Rahapesu eelsüüteona käsitatava kriminaalse tegevuse määratlus peaks olema kõikides liikmesriikides võimalikult ühetaoline. Liikmesriigid peaksid tagama, et kõiki süütegusid, mis on karistatavad sellise vangistusega nagu on sätestatud käesolevas direktiivis, käsitatakse rahapesu eelsüüteona. Niivõrd, kuivõrd see ei ole juba nende kohaldatavate karistuste piirmääradega hõlmatud, peaksid liikmesriigid hõlmama süüteod igast käesolevas direktiivis loetletud süüteokategooriast. Sellisel juhul peaksid liikmesriigid saama ise otsustada, kuidas igas kategoorias süütegusid piiritleda. Kui süüteokategooria (nt terrorism või keskkonnasüütegu) sisaldab süütegusid, mis on sätestatud liidu õigusaktides, peaks neile õigusaktidele käesolevas direktiivis osutama. Liikmesriigid peaksid aga käsitama kõiki nendes õigusaktides sätestatud süütegusid rahapesu eelsüütegedena. Igasugust karistatavat osalemist sellise eelsüüteo toimepanemises, mis on liikmesriigi õiguse kohaselt kriminaliseeritud, tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisel käsitada samuti kuritegeliku tegevusena. Kui liidu õiguses on liikmesriikidel lubatud kehtestada muid karistusi kui kriminaalkaristused, ei peaks liikmesriikidelt käesoleva direktiivi alusel nõudma nende juhtumite kohaste süütegede liigitamist eelsüütegedeks käesoleva direktiivi tähenduses.
- (6) Rahapesu vastu võitlemisel tuleb arvestada, et virtuaalväeringute kasutamisega kaasnevad uued riskid ja probleemid. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende riskide suhtes võetakse mõjusaid vastumeetmeid.
- (7) Võttes arvesse, kuidas mõjutavad avalikku sfääri ja avalik-õiguslike asutuste usaldusväärsust rahapesusüüteod, mille on toime pannud avaliku teenistuse ametikandjad, peaks liikmesriikidel olema võimalik kaaluda oma õiguses avaliku teenistuse ametikandjatele karmimate karistuste sätestamist kooskõlas oma õigustavadega.
- (8) Kooskõlas FATFi läbivaadatud soovitusetega peaks kuritegeliku tegevuse määratlus hõlmama otseste ja kaudsete maksudega seotud maksusüütegusid. Kuna kuritegeliku tegevusena, mille suhtes on ette nähtud käesolevas direktiivis osutatud karistused, võidakse liikmesriikides käsitada eri maksukuritegusid, võib maksukuritegude määratlmine olla liikmesriikide õiguses erinev. Käesoleva direktiivi eesmärk ei ole siiski ühtlustada maksukuritegude määratlust liikmesriikide õiguses.
- (9) Liikmesriigid peaksid üksteist rahapesu puudutavates kriminaalmenetlustes võimalikult palju aitama ja tagama, et teabevahetus on tõhus ja kiire ning kooskõlas liikmesriigi õiguse ja liidu kehtiva õigusraamistikuga. See, et liikmesriikide õiguses on eelsüüteod määratletud erinevalt, ei tohiks takistada rahvusvahelist koostööd rahapesu puudutavates kriminaalmenetlustes. Koostööd kolmandate riikidega tuleks tihendada neid eelkõige innustades ja toetades, et nad kehtestaksid rahapesu vastu võitlemiseks tõhusad meetmed ja mehhanismid, ning edendades rahvusvahelist koostööd selles valdkonnas.
- (10) Käesolevat direktiivi ei kohaldata sellise rahapesu suhtes, mis on seotud liidu finantshuve kahjustavatest kuritegudest saadud tuluga; selle suhtes kohaldatakse erieeskirju, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371⁽¹⁾. See ei piira liikmesriikide õigust võtta käesolev direktiiv ja direktiiv (EL) 2017/1371 riigi tasandil üle ühtse tervikliku raamistiku kaudu. Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 325 lõikega 2 peavad liikmesriigid võtma liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu samu meetmeid, mida nad võtavad omaenda finantshuve kahjustavate pettuste puhul.
- (11) Liikmesriigid peaksid tagama, et teatavat tüüpi rahapesu on karistatav ka siis, kui selle on toime pannud isik, kelle kuritegeliku tegevuse tõttu asjaomane vara saadi (omaenda kuritegeliku raha pesu). Kui rahapesu ei piirdu sellisel juhul ainult vara omamise või kasutamisega, vaid hõlmab ka vara ülekandmist, muundamist, varjamist või saladuses hoidmist ning põhjustab suuremat kahju, kui kuritegeliku tegevusega on juba tekitatud, näiteks kui kuritegelikust tegevusest saadud vara on pandud ringlusse ning seejuures on varjatud vara ebaseaduslikku päritolu, peaks selline rahapesu olema karistatav.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (12) Et rahapesuvastane võitlus kriminaalõiguse meetmete abil oleks tõhus, peaks olema võimalik teha süüdimõistev otsus vajaduseta täpselt tuvastada, millise kuritegeliku tegevusega vara saadi, ja eeldamata eelnevat või samaaegset süüdimõistmist selle kuritegeliku tegevuse eest, võttes samal ajal arvesse kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid ja tõendeid. Kooskõlas oma õigussüsteemiga peaks liikmesriikidel olema võimalik seda tagada muude meetmete kui õigusaktide abil. Rahapesu eest vastutusele võtmist ei tohiks takistada ka pelk asjaolu, et kuritegelik tegevus toimus teises liikmesriigis või kolmandas riigis käesolevas direktiivis sätestatud tingimuste kohaselt.
- (13) Direktiivi eesmärk on kriminaliseerida rahapesu, kui see on toime pandud tahtlikult ja olles teadlik, et vara on saadud kuritegeliku tegevusega. Seejuures ei peaks käesolevas direktiivis tegema vahet olukorral, kuss vara on saadud kuritegeliku tegevuse tagajärjel otse ja olukorral, kus see on saadud kaudselt, vastates Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/42/EL ⁽¹⁾ sätestatud mõiste „tulu“ laiahaardelisele määratlusele. Et selgitada, kas vara on saadud kuritegeliku tegevusega ning kas isik seda teadis, tuleks igal juhul arvesse võtta juhtumi konkreetseid asjaolusid, näiteks seda, et süüdistatava isiku vara väärtus ei ole proportsioonis tema seadusliku sissetulekuga ning et kuritegelik tegevus ning vara omandamine toimusid sama ajavahemiku jooksul. Tahtlikkust ja teost teadmist võib järeldada objektiivsete faktiliste asjaolude põhjal. Kuna käesoleva direktiiviga nähakse ette rahapesu kuriteo määratlemise ja selle eest mõistetavate karistuste miinimumreeglid, võivad liikmesriigid rahapesu kohta vastu võtta rangemaid kriminaalõigusnorme või need säilitada. Liikmesriikidel peaks olema võimalik näiteks ette näha, et kergemeelsuse või raske hooletuse tõttu toime pandud rahapesu on samuti kuritegu. Viiteid, mis käesolevas direktiivis on tehtud hooletuse tõttu toime pandud rahapesule, peaksid kohalduma liikmesriikidele, kus selline tegevus on kriminaliseeritud.
- (14) Et takistada rahapesu kogu liidus, peaksid liikmesriigid tagama, et see on karistatav vangistusega, mille maksimummäär on vähemalt neli aastat. Selle kohustusega ei piirata karistuste individualiseerimist ja kohaldamist ega täitmisele pööramist vastavalt iga üksikjuhtumi konkreetsetele asjaoludele. Liikmesriigid peaksid ette nägema lisakaristused või- meetmed, nagu trahvid, ajutine või alaline ilmajätmine juurdepääsust avaliku sektori rahastusele, sh kõrvalejätmine hankemenetlustest ning ilmajätmine toetustest ja kontsessioonidest, ajutine ettevõtluskeeld või ajutine keeld kandideerida valimistel või avaliku teenistuse ametikohtadele. See kohustus ei tähenda, et kohtunik või kohus ei tohiks kõiki konkreetse juhtumi asjaolusid arvesse võttes mõista lisakaristusi või otsustada, kas võtta täiendavaid meetmeid või mitte.
- (15) Liikmesriigid peaksid tagama, et kohtunikul või kohtul on võimalik käesolevas direktiivis määratletud raskendavaid asjaolusid süüteo toimepanijatele karistuse määramisel arvesse võtta, kuigi seejuures ei ole kohustust karistust suurendada. Karistuse suurendamise konkreetsete raskendavate asjaolude tõttu otsustab kohtunik või kohus, võttes arvesse kõiki konkreetse juhtumiga seotud asjaolusid. Liikmesriikidel ei peaks olema kohustust raskendavat asjaolu ette näha, kui liikmesriigi õiguses on nõukogu raamotsuses 2008/841/JSK ⁽²⁾ ette nähtud süüteod või kutsetegevuse käigus kohustatud isikutena tegutsevate füüsiliste isikute poolt toime pandud süüteod karistatavad eraldiseisvate kuritegudena ja see võib kaasa tuua karmimad karistused.
- (16) Kuritegevusele tõukava rahalise tulu vastu aitab võidelda kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimine ning konfiskeerimine. Direktiivis 2014/42/EL on sätestatud miinimumnormid, mille alusel võib kuriteovahendeid ja kriminaaltulu arestida ja konfiskeerida. Kõnealuses direktiivis on ühtlasi sätestatud nõue, et komisjon peab Euroopa Parlamendile ja nõukogule direktiivi rakendamise aru andma ja esitama vajadusel korral asjakohased ettepanekud. Liikmesriigid peaksid kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise tagama vähemalt kõigil nendel juhtudel, mis on direktiivis 2014/42/EL ette nähtud. Ühtlasi peaksid liikmesriigid igati kaaluma konfiskeerimise lubamist ka kõigil nendel juhtudel, kus kriminaalmenetluse alustamine või lõpule viimine ei ole võimalik, sealhulgas juhul, kui süüteo toimepanija sureb. Euroopa Parlamendi ja nõukogu nõudmisel direktiivile 2014/42/EL lisatud avalduses esitab komisjon aruande, milles analüüsitakse, kas kuritegelikul teel saadud vara konfiskeerimise kohta veel ühtsemate reeglite, mida kohaldataks kas siis, kui kuritegelikus tegevuses ei ole kedagi süüdi mõistetud, kehtestamine on teostatav ja millist kasu see annaks. Sellises analüüsis võetakse arvesse liikmesriikide õigustavade ja -süsteemide erinevusi.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus (ELT L 127, 29.4.2014, lk 39).

⁽²⁾ Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, 11.11.2008, lk 42).

- (17) Võttes arvesse süüteo toimepanijate ja kuritegelikul teel saadud tulu liikuvust ning vajadust korraldada rahapesuga võitlemiseks keerukaid piiriüleseid uurimisi, peaksid kõik liikmesriigid määrama, et asi on nende kohtute alluvuses, et pädevatel asutustel oleks võimalik sellist tegevust uurida ja selle eest vastutusele võtta. Liikmesriigid peaksid seejuures tagama, et nende kohtute alluvusse kuuluksid ka süüteod, mis on toime pandud nende territooriumilt info- ja sidetehnoloogiat kasutades, olenemata sellest, kas nimetatud tehnoloogia asub nende territooriumil või mitte.
- (18) Nõukogu raamotsuse 2009/948/JSK⁽¹⁾ ja nõukogu otsuse 2002/187/JSK⁽²⁾ kohaselt peaksid kaks või enam liikmesriiki, kes viivad paralleelselt läbi kriminaalmenetlust samade faktide alusel ja sama isiku kohta Eurojusti abiga pidama otse omavahel nõu, tagamaks eelkõige, et kõigi käesoleva direktiiviga hõlmatud süütegude eest esitatakse süüdistus.
- (19) Et rahapesusüütegude uurimine ja nende eest süüdistuste esitamine oleks tulemuslik, peaks neil, kelle ülesanne on süütegusid uurida või nende eest süüdistus esitada, olema võimalik kasutada tõhusaid uurimisvahendeid, näiteks organiseeritud kuritegevuse või muude raskete kuritegude vastases võitluses kasutatavaid vahendeid. Seetõttu tuleks võimaldada piisaval hulgal töötajaid, otstarbekat koolitust, vahendeid ja ajakohast tehnoloogiat. Kooskõlas liikmesriigi õigusega tuleks vahendeid kasutada sihispäraselt ning arvesse tuleks võtta proportsionaalsuse põhimõtet ning uurimise all olevate süütegude olemust ja raskusastet ning austada õigust isikuandmete kaitsele.
- (20) Liikmesriikide puhul, kelle suhtes käesolev direktiiv on siduv, asendab see raamotsuse 2001/500/JSK teatavad sätted.
- (21) Käesolevas direktiivis austatakse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 2 tunnustatud põhimõtteid, põhiõigusi ja -vabadusi, samuti järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, sh selle II, III, V ja VI jaotises tunnustatud põhimõtteid, mis hõlmavad muu hulgas õigust era- ja pereelu puutumatusse ning isikuandmete kaitsele, kuritegude ja karistuste seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, mis hõlmab ka kriminaalõiguses kohaldatavat täpsuse, selguse ja ettenähtavuse nõuet, süütuse presumptsiooni ning kahtlustatavate ja süüdistatavate õigust kaitsjale, õigust mitte anda tunnistusi iseenda vastu ning õigust õiglasele kohtumenetlusele. Käesolevat direktiivi tuleb rakendada nende õiguste ja põhimõtetega kooskõlas, võttes samuti arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning muid rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi inimõiguste valdkonnas.
- (22) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki kehtestada kõikides liikmesriikides rahapesu suhtes tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad kriminaalkaristused ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda direktiivi ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (23) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll nr 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik ja Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.
- (24) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Raamotsus 2001/500/JSK on Taani suhtes endiselt siduv ja kohaldatav.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse rahapesukuritegude määratlemise ning nende kuritegude eest mõistetavate karistuste miinimumnõuded.

⁽¹⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses (ELT L 328, 15.12.2009, lk 42).

⁽²⁾ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/187/JSK, millega moodustatakse Eurojust, et tugedada võitlust raskete kuritegude vastu (EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1).

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata liidu finantshuve kahjustavatest kuritegudest saadud varaga seotud rahapesu suhtes, mille suhtes kohaldatakse direktiivis (EL) 2017/1371 sätestatud erinorme.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kuritegelik tegevus“ – igasugune kuritegelik osalemine sellise süüteo toimepanemises, mis on liikmesriigi õiguse kohaselt karistatav vabadusekaotusliku karistuse või muu vabadust piirava meetmega, mille maksimummäär on rohkem kui üks aasta, või nendes liikmesriikides, kelle õigussüsteemis on süütegudele kehtestatud alammäär, sellise süüteo toimepanemises, mis on karistatav vabadusekaotusliku karistuse või muu vabadust piirava meetmega, mille miinimummäär on rohkem kui kuus kuud; alati käsitletakse käesoleva direktiivi kohaldamisel kuritegeliku tegevusena allpool loetletud kategooriatesse kuuluvaid süütegusid:
  - a) osalemine organiseeritud kuritegelikus rühmituses ja väljapressimine, sealhulgas raamotsuses 2008/841/JSK sätestatud süüteod;
  - b) terrorism, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/541 ⁽¹⁾ sätestatud kuriteod;
  - c) inimkaubandus ja inimeste ebaseaduslik üle piiri toimetamine, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/36/EL ⁽²⁾ sätestatud süüteod ja nõukogu raamotsuses 2002/946/JSK ⁽³⁾ sätestatud õigusrikkumised;
  - d) seksuaalne ärakasutamine, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/93/EL ⁽⁴⁾ sätestatud süüteod;
  - e) ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega, sealhulgas nõukogu raamotsuses 2004/757/JSK ⁽⁵⁾ sätestatud kuriteod;
  - f) ebaseaduslik relvakaubandus;
  - g) ebaseaduslik kauplemine varastatud kaubaga ja muude kaupadega;
  - h) korruptsioon, sealhulgas muud Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastu võitlemise konventsioonis ⁽⁶⁾ ning nõukogu raamotsuses 2003/568/JSK ⁽⁷⁾ sätestatud kuriteod;
  - i) pettus, sealhulgas nõukogu raamotsuses 2001/413/JSK ⁽⁸⁾ sätestatud süüteod;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 28. novembri 2002. aasta raamotsus 2002/946/JSK, millega tugevdatakse karistusõiguslikku raamistikku, et tõkestada ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele kaasaaitamist (EÜT L 328, 5.12.2002, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

⁽⁵⁾ Nõukogu 25. oktoobri 2004. aasta raamotsus 2004/757/JSK, millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiiri kuriteokoosseisu ja karistuste kohta (ELT L 335, 11.11.2004, lk 8).

⁽⁶⁾ Nõukogu 26. mai 1997. aasta akt, millega koostatakse Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 lõike 2 punktil c põhinev Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastast võitlust käsitlev konventsioon (EÜT C 195, 25.6.1997, lk 1).

⁽⁷⁾ Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/568/JSK korruptsioonivastase võitluse kohta erasektoris (ELT L 192, 31.7.2003, lk 54).

⁽⁸⁾ Nõukogu 28. mai 2001. aasta raamotsus 2001/413/JSK mittesularahaliste maksevahenditega seotud pettuste ja võltsimiste vastase võitluse kohta (EÜT L 149, 2.6.2001, lk 1).

- j) raha võltsimine, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/62/EL⁽¹⁾ sätestatud kuriteod;
  - k) võltsimine ja toodete piraatkoopiade valmistamine;
  - l) keskkonnakuriteod, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/99/EÜ⁽²⁾ sätestatud õigusrikkumised ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/123/EÜ⁽³⁾ sätestatud kuriteod;
  - m) mõrv, raske kehavigastuse tekitamine;
  - n) inimrööv, vabaduse võtmine seadusliku aluseta ja pantvangi võtmine;
  - o) röövimine või vargus;
  - p) salakaubavedu;
  - q) liikmesriikide õiguses sätestatud otseste ja kaudsete maksudega seotud maksukuriteod;
  - r) väljapressimine;
  - s) võltsimine;
  - t) piraatlus;
  - u) sisetabe alusel kauplemine ning turuga manipuleerimine, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/57/EL⁽⁴⁾ sätestatud süüteod;
  - v) küberkuritegevus, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2013/40/EL⁽⁵⁾ sätestatud kuriteod;
- 2) „vara“ – igasugune vara, nii kehaline kui mittekehaline ese, nii kinnis- kui vallasvara, nii materiaalne kui mittemateriaalne vara, samuti sellise vara omandiõigust või muid selle varaga seotud õigusi tõendavad mistahes vormis dokumendid ja vahendid, sealhulgas elektroonilised ja digitaalsed dokumendid ja vahendid;
- 3) „juriidiline isik“ – õigussubjekt, millel on kohaldatava õiguse alusel juriidilise isiku staatus, välja arvatud riigid ja avalik-õiguslikud asutused, kes teostavad riigivõimu, ning avalik-õiguslikud rahvusvahelised organisatsioonid.

Artikkel 3

Rahapesukuriteod

1. Liikmesriigid võtavad meetmed, millega tagada, et järgmised tegevused on karistatavad kuritegudena, kui need on toime pandud tahtlikult:

- a) vara muundamine või üleandmine, kui on teada, et see vara on saadud kuritegelikust tegevusest, eesmärgiga varjata või hoida saladuses vara ebaseaduslikku päritolu või abistada kuritegelikus tegevuses osalevat isikut, et see isik saaks hoiduda oma teo õiguslikest tagajärgedest;
- b) vara tõelise olemuse, päritolu, asukoha, käsutamiseviisi, ümberpaigutamise, omandiõiguse või muude varaga seotud õiguste varjamine või saladuses hoidmine, kui on teada, et vara on saadud kuritegelikust tegevusest;
- c) vara omandamine, valdamine või kasutamine, kui selle saamisel on teada, et vara on saadud kuritegelikust tegevusest.

2. Liikmesriigid võivad võtta meetmeid, millega tagada, et lõikes 1 osutatud tegevus on karistatav kuriteona, kui teo toimepanija kahtlustas või oleks pidanud teadma, et vara on saadud kuritegelikust tegevusest.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/62/EL, milles käsitletakse euro ja muude vääringute kriminaalõiguslikku kaitset võltsimise vastu ning millega asendatakse nõukogu raamotsus 2000/383/JSK (ELT L 151, 21.5.2014, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/123/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 280, 27.10.2009, lk 52).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/57/EL turukuritarvituse korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta (turukuritarvituste direktiiv) (ELT L 173, 12.6.2014, lk 179).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta direktiiv 2013/40/EL, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK (ELT L 218, 14.8.2013, lk 8).

3. Liikmesriigid võtavad meetmed, millega tagada, et
  - a) eelnev või samaaegne süüdimõistmine kuritegeliku tegevuse eest, mille tulemusel vara saadi, ei ole lõigetes 1 ja 2 osutatud süütegude puhul süüdimõistmise eeltingimus;
  - b) lõigetes 1 ja 2 osutatud süütegude puhul on süüdimõistmine võimalik, kui on tehtud kindlaks, et vara saadi kuritegelikust tegevusest, ilma et oleks vajalik teha kindlaks kõik kuritegeliku tegevusega seotud tegelikud üksikasjad ja asjaolud, sealhulgas süüteo toimepanija isik;
  - c) lõigetes 1 ja 2 osutatud süütegude koosseisud hõlmavad vara, mis saadi tegevusega muu liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumil, kui sellist tegevust käsitatakse kuritegeliku tegevusena, kui see oleks toime pandud asjaomases liikmesriigis.
4. Käesoleva artikli lõike 3 punktis c nimetatud juhul võivad liikmesriigid lisaks ette näha, et asjaomane tegevus peab olema käsitatav kuriteona selle muu liikmesriigi või kolmanda riigi õigus kohaselt, kus süütegu toime pandi, välja arvatud juhul, kui tegevus kuulub nende süütegude hulka, millele on osutatud artikli 2 punkti 1 alapunktides a–e ja h nii nagu need on määratletud kohaldatavas liidu õiguses.
5. Liikmesriigid võtavad meetmed, millega tagada, et lõike 1 punktides a ja b osutatud tegevus on karistatav kuriteona, kui selle panid toime isikud, kes tegelesid või olid seotud kuritegeliku tegevusega, mille tulemusel vara saadi.

Artikkel 4

Kuriteo toimepanemisele kaasaaitamine, kuriteole kihutamine ja kuriteokatse

Liikmesriigid võtavad meetmed, millega tagada, et artikli 3 lõigetes 1 ja 5 osutatud kuritegudele kaasaaitamine ja kihutamine ning selliste kuritegude katse on karistatav kuriteona.

Artikkel 5

Füüsilistele isikutele ette nähtud karistused

1. Liikmesriigid võtavad meetmed, millega tagada, et artiklites 3 ja 4 osutatud süütegude eest nähakse ette tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad kriminaalkaristused.
2. Liikmesriigid võtavad meetmed, millega tagada, et artikli 3 lõigetes 1 ja 5 osutatud süüteod on karistatavad vangistusega, mille maksimummäär on vähemalt neli aastat.
3. Peale selle võtavad liikmesriigid meetmed, millega tagada, et füüsilisele isikule, kes vastutab artiklites 3 ja 4 osutatud süütegude toimepanemise eest, saab vajaduse korral mõista lisakaristuse või võtta tema suhtes täiendavaid meetmeid.

Artikkel 6

Raskendavad asjaolud

1. Liikmesriigid võtavad meetmed, millega tagada, et artikli 3 lõigetes 1 ja 5 ning artiklis 4 osutatud süütegude puhul käsitatakse raskendava asjaoluna järgmisi asjaolusid:
  - a) süütegu pandi toime kuritegeliku ühenduse raames raamotsuse 2008/841/JSK tähenduses või
  - b) süüteo toimepanija on kohustatud isik direktiivi (EL) 2015/849 artikli 2 tähenduses ning on sooritanud süüteo ametialase tegevuse käigus.
2. Liikmesriigid võivad sätestada, et artikli 3 lõigetes 1 ja 5 ning artiklis 4 osutatud süütegude puhul käsitatakse raskendava asjaoluna järgmisi asjaolusid:
  - a) rahapesu objektiks oleva vara väärtus on suur või
  - b) rahapesu objektiks olev vara on saadud artikli 2 punkti 1 alapunktides a–e ja h osutatud süüteoga.

Artikkel 7

Juriidiliste isikute vastutus

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et juriidilist isikut saab võtta vastutusele artikli 3 lõigetes 1 ja 5 ning artiklis 4 osutatud süüteo eest, mille on tema huvides toime pannud juriidilise isiku juhtivtöötaja iseseisvalt või tegutsedes juriidilise isiku organi liikmena ühel järgneval alusel:
  - a) tal on õigus juriidilist isikut esindada,

- b) tal on õigus teha juriidilise isiku nimel otsuseid või
- c) tal on juriidilise isiku siseselt kontrolliõigused.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et juriidilist isikut saab võtta vastutusele juhul, kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud isiku puuduliku järelevalve või kontrolli tõttu on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses tegutsev isik on selle juriidilise isiku huvides toime pannud artikli 3 lõigetes 1 ja 5 ning artiklis 4 osutatud kuriteo.

3. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohane juriidilise isiku vastutus ei välista kriminaalmenetluse algatamist füüsilise isiku suhtes, kes on mõne artikli 3 lõikes 1 või 5 või artiklis 4 osutatud süüteo täideviija, sellele kihutaja või sellele kaasaaitaja.

Artikkel 8

Juriidiliste isikute suhtes kohaldatavad karistused

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 7 alusel vastutusele võetud juriidilisele isikule määratavad või mõistetavad karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning nende hulka kuuluvad kriminaalõiguslikud või muud trahvid ja need võivad hõlmata muid karistusi, näiteks:

- a) ilmajätmine riiklike hüvitiste või abi saamise õigusest;
- b) avaliku sektori asutuselt raha saamise võimalusest ajutiselt või alaliselt ilmajätmine, sh kõrvalejätmine hankemenetlustest ning ilmajätmine toetustest ja kontsessioonidest;
- c) ajutine või alaline ettevõtluskeeld;
- d) kohtuliku järelevalve alla võtmine;
- e) kohtulik sundlõpetamine;
- f) süüteo toimepanekuks kasutatud rajatiste ajutine või lõplik sulgemine.

Artikkel 9

Konfiskeerimine

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et asjakohasel juhul arestivad või konfiskeerivad nende pädevad asutused kooskõlas direktiiviga 2014/42/EL kasu, mis on saadud käesolevas direktiivis osutatud süüteo toimepanemisest või sellele kaasaaitamisest, ja vahendid, mida niisuguse süüteo toimepanemiseks või sellele kaasaaitamiseks kasutati või kavatseti kasutada.

Artikkel 10

Kohtualluvus

1. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed määramaks, et artiklites 3 ja 4 osutatud süüteod on tema kohtute alluvuses, kui

- a) süütegu on tervikuna või osaliselt toime pandud selle liikmesriigi territooriumil;
- b) süüteo toimepanija on asjaomase liikmesriigi kodanik.

2. Liikmesriik teavitab komisjoni, kui ta otsustab laiendada oma kohtute alluvust artiklites 3 ja 4 osutatud süütegedele, mis on toime pandud väljaspool tema territooriumi, kui:

- a) süüteo toimepanija alaline elukoht on tema territooriumil;
- b) süütegu on toime pandud tema territooriumil asutatud juriidilise isiku huvides.

3. Kui artiklites 3 ja 4 osutatud süüteod kuuluvad rohkem kui ühe liikmesriigi kohtute alluvusse ja kõik neist saavad samade faktide alusel korrektset süüdistuse esitada, teevad asjaomased liikmesriigid koostööd otsustamaks, kes neist süüteo toimepanijale süüdistuse esitab, et koondada menetlus ühte liikmesriiki.

Arvesse võetakse järgmisi tegureid:

- a) liikmesriik, kelle territooriumil süütegu toime pandi;
- b) süüteo toimepanija kodakondsus või elukoht;
- c) ohvri või ohvrite päritoluriik, ja
- d) territoorium, kust süüteo toimepannud isik leiti.

Asjakohasel juhul edastatakse juhtum kooskõlas raamotsuse 2009/948/JSK artikliga 12 Eurojustile.

*Artikkel 11***Uurimisvahendid**

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et isikutel, üksustel või talitustel, kelle ülesanne on artikli 3 lõigetes 1 ja 5 ning artiklis 4 osutatud süütegude uurimine või nende kohta süüdistuse esitamine, on tõhusad uurimisvahendid, näiteks organiseeritud kuritegevuse või muude raskete kuritegude puhul kasutatavad uurimisvahendid.

*Artikkel 12***Raamotsuse 2001/500/JSK teatavate sätete asendamine**

Raamotsuse 2001/500/JSK artikli 1 punkt b ja artikkel 2 asendatakse nende liikmesriikide puhul, kelle suhtes on käesolev direktiiv siduv, ilma et see piiraks nende liikmesriikide kohustusi, mis on seotud kõnealuse raamotsuse liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevaga.

Liikmesriikide puhul, kelle suhtes on käesolev direktiiv siduv, käsitatakse viiteid raamotsuse 2001/500/JSK esimeses lõigus osutatud sätetele viidetena käesolevale direktiivile.

*Artikkel 13***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 3. detsembriks 2020. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

*Artikkel 14***Aruandlus**

Komisjon esitab hiljemalt 3. detsembriks 2022 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid võtnud.

Hiljemalt 3. detsembriks 2023 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, milline lisaväärtus on direktiivil rahapesuvastase võitluse seisukohast ja kuidas on see mõjutanud põhiõigusi ja -vabadusi. Aruande põhjal esitab komisjon vajaduse korral direktiivi muutmiseks seadusandliku ettepaneku. Komisjon võtab arvesse liikmesriikide esitatud teavet.

*Artikkel 15***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 16***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 23. oktoober 2018

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
K. EDTSTADLER